

RØD MURERBI

KONEN I MUDDERGRØFTEN

Af Yoko L. Dupont¹ og Henning Bang Madsen²

¹Institut for Bioscience, Aarhus Universitet

²Biologisk Institut, Københavns Universitet

yoko.dupont@bios.au.dk

Solen varmer, fuglene synger, det er endelig blevet sommer. En af de vilde bier, som man i forsommeren ser i haver, skovkanter, lysninger og frugtplantager, er rød murerbi (*Osmia bicornis*, tidligere *O. rufa*). Det er en gyldenrød mellemstor bi, på størrelse med en honningbi. Hunnerne (figur 1) er 10-12 mm lange, hovedet er sort med to karakteristiske horn (heraf navnet *bicornis*, som betyder to horn), der bruges til at manipulere mudder ved redebygningen. Kroppen er gulbrun med en rødlig pollenbørste på bugen. Som andre bugsamlerbier (familien Megachilidae) bærer hunnerne det indsamlede pollen i en pollenkurv under bagkroppen. Hannerne er 9-12 mm lange, også med gyldenrød pels, men ansigtet har gråhvide hår og lange antenner (figur 2). Hovedflyvningstiden er maj-juni, men hanner kan ses fra april, og hunner forekommer ind i juli.

Rød murerbi er ikke kræsen, hverken med blomsterføde eller valg af redested. Hunner af rød murerbi samler pollen fra en lang række forskellige planter (polylektisk), men de

Figur 3. Et kig ind i et insekthotel med reder af rød murerbi. Bemærk at yngelcellerne er adskilt af vægge af mudder, og at hver yngelcelle indeholder bibrød og et æg, som siden udvikler sig til en hvid larve. Foto Lise Hansted.

Figur 1. Hun af rød murerbi. Foto Lise Hansted.

Figur 2. Han af rød murerbi, som tager et kort hvil i solen. Foto Yoko L. Dupont.

kan særligt godt lide planter af rosen- og ranunkelfamilien. Arten er en af de få enlige bier, som opformeres kommercielt, og bruges til bestøvning af for eksempel frugttræer.

Rederne anlægges i eksisterende hulrum af forskellige art: gerne i mure med løs mørtel, borehuller efter biller i træ, sneglehuse eller i rør, f.eks. paprør, bambus, brombærstængler eller tagrør. Rød murerbi flytter også gerne ind i insekthoteller (figur 3). De foretrukne hulrum er rør på 5-7 mm i diameter, hvor rederne bygges på en linje. Moderbien provianterer hver celle med bibrød (pollen blandet med nektar) lægger et æg, og forsegler omhyggeligt yngelcellen med mudder blandet med spyt. En færdig rede består typisk af 4-6 yngelceller med æg. De inderste, største celler med mest proviant indeholder hunafkom, mens de yderste yngelceller, som er lidt mindre, indeholder hanner. Yderst bygges en tom celle, som også forsegles med mudder. Den beskytter reden mod ydre påvirkninger som sol, varme og parasitter.

Selvom de først anlagte, inderste yngelceller er ældst, klækkes hannerne i de yderste yngelceller typisk 1-2 uger før hunnerne. Hannerne opsøger ivrigt de nyklækkede hunner ved redestederne, eller ved de blomster, hvor hunnerne søger føde. Hunnerne parrer sig kort efter klækning, og kun én gang, så der er rift om de uparrede hunner. Rød murerbi er udbredt i et stort område over Europa, Nordafrika og Asien. I Danmark er rød murerbi meget almindelig, og udbredt over hele landet.

Kilder

Benton, T. 2017. Solitary bees. Kirk, W. D. J. (ed): Naturalist Handbooks 33. Pelagic Publishers, Exeter.
Westrich, P. 2011. Wildbienen, die anderen Bienen. Verlag Dr. Friedrich Pfeil, München.
BWARS, Bees, Wasps and Ants Recording Society, www.bwars.com